

Vrinders Hoved den 20.08.2016

**Til undervisningsminister Ellen Trane Nørby
samt medlemmer af Børne- og undervisningsudvalget**

Kære Ellen Trane Nørby

Kære politikere i Folketingets Undervisningsudvalg.

I nedenstående findes en række udsagn fra regeringspolitikere vedrørende faget tysk i Folkeskolen.

Udsagnene følges op af Tysklærerforeningen for Grundskolens forslag til indsatsområder for at forbedre fagets stilling og dermed elevernes muligheder med tysk fremadrettet.

”Vi så meget gerne, at danskerne blev bedre til tysk”

Det er nu ca. et år siden (28. august 2015), at statsminister Lars Løkke Rasmussen til TV2 under et besøg i Sydtykland udtalte: *”-Vi så meget gerne, at danskerne blev bedre til tysk. Selv om de taler et ganske udmærket engelsk her, så siger de virksomheder, som jeg har talt med, at man ud over at være til stede lokalt også skal kende kulturen og kunne tale og forstå tysk, hvis man vil begå sig”.*

Strategi for Tyskland

Februar 2016 udsender regeringen sin ”Strategi for Tyskland”. Det hedder heri blandt andet om uddannelsessituationen: *”En styrkelse af sprogundervisningen i tysk kan sættes ind på alle niveauer af uddannelsessystemet, fra folkeskolen over de videregående uddannelser samt i forhold til praktikpladser”* og *”Iværksætte et program for øget kvalitet i tyskundervisningen og samspil mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne, bl.a. gennem udbygget samarbejde mellem tysklærere og ved at fremme talentarbejdet i tysk på tværs af uddannelsesinstitutionerne”* samt *”Målrettede kampagner skal gøre opmærksom på muligheder for tidlig tyskundervisning i folkeskolen og fremtidige udviklings- og jobmuligheder. Programmet skal endvidere rumme brobygningsaktiviteter i folkeskolens udskoling, som sikrer progression og faglig sammenhæng i tyskundervisningen på tværs af uddannelserne”.*

Die Deutschfähigkeit unserer jungen Leute

Den 14.4 2016 udtaler undervisningsministeren til ’Der Nordschleswiger’ blandt andet: *„Die Deutschfähigkeit unserer jungen Leute wird nur besser, wenn wir auch einen besseren Unterricht leisten. Dazu müssen wir aber erst unsere Deutschlehrer weiterbilden“.*

Tysk skal styrkes

21. juni 2016 kan man i Folkeskolen læse: *“Tysk skal styrkes i folkeskolen, på læreruddannelsen og i efteruddannelsen af lærerne, sagde udenrigsminister Kristian Jensen (V), da han i weekenden præsenterede regeringens tysklandsstrategi på Folkemødet”.*

Eksportfokus

I juni fremgår det af Udenrigsministeriets netpublikation ”Eksportfokus” om Folkeskolen blandt andet under overskriften ’Til kamp for tyskfaget’: *Tysk-krisen strækker sig hele vejen fra folkeskole over ungdomsuddannelser til de højere læreanstalter. Tyskeksperter og institutleder Jens Erik Mogensen fra Københavns Universitet har ligefrem advaret om, at tysk risikerer helt at uddø i Danmark – bortset fra hos en lille lærd elite. Paradoksalt nok samtidig med at Tysklands tiltrækningskraft virker større end i mange årtier, og især de unge boltrer sig i bunkevis af über-cool tyske låneord, Berlinerrejser, ’So ein ding’ og tyskklingende navne på beværtninger”. Og under overskriften ’Sproglig Femernforbindelse’: *”Nu blæser regeringen til kamp for at styrke tyskfaget. Det sker blandt andet gennem udpegning af særlige sprogambassadører, udvekslingsophold og så en generel styrkelse af tyskfaget på langs i uddannelsessystemet, som skal motivere unge til atter at kaste sig over der, die og das.**

Mere overordnet skal Danmark have en national sprogstrategi, der ser nærmere på fødekæden hele vejen fra folkeskolen til universitetet.

Regeringen har nedsat en arbejdsgruppe, der mod slutningen af året ventes at komme med forslag til en strategi”.

National sprogstrategi

Med baggrund i ovenstående henvender Tysklærerforeningen for Grundskolen (TLFG) sig primo august til Undervisningsministeriet for at indhente yderligere oplysninger om planer for sprogstrategien og for at få indblik i arbejdsgruppens sammensætning.

Foreningen får den 12. august 2016 følgende svar, hvoraf gengives det væsentlige: *”Den nationale sprogstrategi udvikles i to spor. Et fælles spor, hvor Uddannelsesministeriet og Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling samarbejder om at udarbejde en række fælles anbefalinger som kan styrke sprogene generelt og spor i Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, som skal give anbefalinger til styrkelse af overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse.*

UFM har nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med et udspil til en national sprogstrategi. Her ses der særligt på, at fremmedsprogs-kompetencerne skal matche arbejdsmarkedets efterspørgsel på sprogkompetencer. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (MBUL) vil blive knyttet til arbejdsgruppen. Der vil blive interessantinddragelse på forskellige niveauer i efteråret og afholdt en større konference i november for alle interesserede.”

Svaret afsluttes med et løfte om, at TLFG vil blive kontaktet: *”Så snart vi kan sige mere om arbejdsgruppen i MBUL samt konkret plan for inddragelse”.*

Konkrete forslag

Når vi derfor henvender os til jer, er det for at påpege, at TLFG af gode

grunde meget gerne bidrager til et arbejde, hvor faget tysk udvikles i grundskolen. Det er her, grundstenen for det videre arbejde og en positiv holdning til faget grundlægges.

Vi kan umiddelbart foreslå, at faget tysk i grundskolen styrkes således:

For det første: Ændre bestemmelserne, så tysk bliver obligatorisk for alle elever.

For det andet: lade det nuværende vejledende timetal for sprog ændres til minimumstimetal fra næste skoleår.

For det tredje: sætte fokus på problemerne med timetallet: Ministeren har tidligere bakket op om initiativerne vedr. tidligere sprogstart i tysk og ligeledes bakket op om, at timer fra den understøttende undervisning kan konverteres til tyskundervisning lokalt - således som det er besluttet i Sønderjylland. Tysklærerforeningen for Grundskolen foreslår, at modellen breder sig på landsplan, således at tysk på en række skoler påbegyndes fra 4. klasse.

For det fjerde: Lade udtræksprøven i mundtlig tysk blive obligatorisk fra og med prøveterminen maj-juni i skoleåret 2016/17.

Prøven efter 9. klasse er et de mest effektive håndtag, der kan skrues på for at hæve niveauet (i øjeblikket skraber de mundtlige tyskkarakterer bunden). Og den nye aftale om en gymnasiereform giver øgede problemer, da det er karakterne i de prøvebundne fag, som bliver afgørende for elevernes muligheder for at komme i gymnasiet. Det vil betyde, at eleverne yderligere vil nedprioritere udtræksfagene. Også af den grund skal mundtlig tysk være obligatorisk for ikke at forøge fagets problemer. Der er tværtimod behov for at faget tysk kommer ind i en positiv spiral!

For det femte: Når prøverne ændres: være opmærksom på, at lyttefærdigheden bibeholdes (nu som en del af den mundtlige prøve), således at eleverne bliver krediteret for en færdighed, de generelt er gode til.

For det sjette: Det fremgår af *"Aftale om et fagligt løft af folkeskolen"*, at der arbejdes med følgende indsatsområder:

- a. Linjefagskompetence
- b. Understøttelse af inklusionsindsatsen
- c. Klasseledelse
- d. Løbende faglig opdatering
- e. Specialist funktioner, eksempelvis matematik og læsning
- f. Øvrige særlige indsatsområder, eksempelvis it
- g. Tværgående kurser ift. aftalte formål

TLFG har foretaget en pilotundersøgelse ved kommuner fordelt over hele landet for at finde frem til, i hvilken udstrækning der sker en *"løbende faglig opdatering"* via kortere fagligt-pædagogiske kurser. Undersøgelsen viser, at lov 409 gennemgående forhindrer, at lærerne får mulighed for at deltage i de korte inspirationskurser, som CFU og de faglige foreninger udbyder. Kurser, der har multiplikatoreffekt i det daglige skolearbejde, og som bringer den fornyelse ind i arbejdet der gør, at elevernes udbytte bliver ligefrem

proportionalt med lærerens engagement, hvilket igen er grundlæggende for en faglig og inspirerende undervisning.

TLFG vil derfor opfordre kommunerne til at "efterse" og "opruste" deres kursustilbud for tysklærerne i kommunen, således at samtlige tysklærere fx i en kommende treårsperiode får en række lokale kursustilbud. Til den lokale "oprustning" kunne høre ansættelse af en eller flere indfødte tyske gæstelærere i kommunen, som naturligt kunne deltage i de lokale kursustilbud - og som desuden kunne komme ud på skolerne for at deltage i undervisningen. Da dette jo også handler om økonomi, kunne regeringen i forbindelse med en central tysklandsstrategi stille øremærkede midler til rådighed, som kommunerne kan søge om at få tildelt i den nævnte treårsperiode, hvor kursusaktiviteten intensiveres for tysklærerne.

Vi vil være særdeles interesserede i at høre undervisningsministerens og de politiske partiers holdning til vore forslag, lige som vi, som tidligere nævnt, gerne deltager med input og direkte deltagelse i et eventuelt udviklingsarbejde omkring en national sprogstrategi.

Med venlig hilsen

Flemming Nygaard
Formand for TLFG

Hjalmar Jess
Formand for Sprogpolitisk Udvalg

flemming@vriddershoved.dk

2825 0669
Havvej 32 B
8420 Knebel